

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

UMS® 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

UMS 29'un amacı nedir?

UMS 29'un amacı nedir?

- “UMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama”, işletmenin geçerli para biriminin yüksek enflasyonlu bir ekonominin para birimi olması durumunda, bir işletmenin veya bir işletme grubunun finansal tablolarının hazırlanmasına ilişkin kuralları tanımlar.

UMS 29'un amacı nedir?

- “UMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama”, işletmenin geçerli para biriminin yüksek enflasyonlu bir ekonominin para birimi olması durumunda, bir işletmenin veya bir işletme grubunun finansal tablolarının hazırlanmasına ilişkin kuralları tanımlar.
- **Yüksek enflasyonlu bir ekonomide faaliyet gösteren bir işletmeyi, para satın alma gücünü yüksek oranda kaybettiğinden farklı zamanlarda meydana gelen işlemlerin ve olayların tutarlarını yeniden hesaplamadan karşılaştırmak yanıltıcı olmaktadır.**

Yüksek Enflasyonlu bir Ekonominin Özellikleri

Ülke halkının çoğu,
servetini parasal
olmayan varlıklarda
tutmayı tercih eder.

Yüksek Enflasyonlu bir Ekonominin Özellikleri

Ülke halkının çoğu, servetini parasal olmayan varlıklarda tutmayı tercih eder.

Parasal varlıkları elinde bulunduran ülke halkı, bunları nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih eder.

Yüksek Enflasyonlu bir Ekonominin Özellikleri

Ülke halkının çoğu, servetini parasal olmayan varlıklarda tutmayı tercih eder.

Parasal varlıkları elinde bulunduran ülke halkı, bunları nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih eder.

Elde tutulan yerel para, satın alma gücünü korumak üzere hemen yatırıma dönüştürme suretiyle değerlendirilir.

Yüksek Enflasyonlu bir Ekonominin Özellikleri

Ülke halkının çoğu, servetini parasal olmayan varlıklarda tutmayı tercih eder.

Parasal varlıkları elinde bulunduran ülke halkı, bunları nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih eder.

Elde tutulan yerel para, satın alma gücünü korumak üzere hemen yatırıma dönüştürme suretiyle değerlendirilir.

Ülke halkı, parasal tutarları yerel para biriminde değil, döviz cinsinden değerlendirir.

Yüksek Enflasyonlu bir Ekonominin Özellikleri

Ülke halkının çoğu, servetini parasal olmayan varlıklarda tutmayı tercih eder.

Parasal varlıkları elinde bulunduran ülke halkı, bunları nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih eder.

Elde tutulan yerel para, satın alma gücünü korumak üzere hemen yatırıma dönüştürme suretiyle değerlendirilir.

Ülke halkı, parasal tutarları yerel para biriminde değil, döviz cinsinden değerlendirir.

Ticaret fiyatları genellikle nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminden belirlenir.

Yüksek Enflasyonlu bir Ekonominin Özellikleri

Ülke halkının çoğu, servetini parasal olmayan varlıklarda tutmayı tercih eder.

Parasal varlıkları elinde bulunduran ülke halkı, bunları nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih eder.

Elde tutulan yerel para, satın alma gücünü korumak üzere hemen yatırıma dönüştürme suretiyle değerlendirilir.

Ülke halkı, parasal tutarları yerel para biriminde değil, döviz cinsinden değerlendirir.

Ticaret fiyatları genellikle nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminden belirlenir.

Kredili satış ve satın almalarındaki fiyatlar; süre kısa bile olsa, satın alma gücünde beklenen zararları karşılayacak şekilde belirlenir.

Yüksek Enflasyonlu bir Ekonominin Özellikleri

Ülke halkının çoğu, servetini parasal olmayan varlıklarda tutmayı tercih eder.

Parasal varlıkları elinde bulunduran ülke halkı, bunları nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih eder.

Elde tutulan yerel para, satın alma gücünü korumak üzere hemen yatırıma dönüştürme suretiyle değerlendirilir.

Ülke halkı, parasal tutarları yerel para biriminde değil, döviz cinsinden değerlendirir.

Ticaret fiyatları genellikle nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminden belirlenir.

Kredili satış ve satın almalarındaki fiyatlar; süre kısa bile olsa, satın alma gücünde beklenen zararları karşılayacak şekilde belirlenir.

Faiz oranları, ücretler ve fiyatlar bir 'fiyat endeksi'ne bağlıdır.

Yüksek Enflasyonlu bir Ekonominin Özellikleri

Ülke halkının çoğu, servetini parasal olmayan varlıklarda tutmayı tercih eder.

Parasal varlıkları elinde bulunduran ülke halkı, bunları nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih eder.

Elde tutulan yerel para, satın alma gücünü korumak üzere hemen yatırıma dönüştürme suretiyle değerlendirilir.

Ülke halkı, parasal tutarları yerel para biriminde değil, döviz cinsinden değerlendirir.

Ticaret fiyatları genellikle nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminden belirlenir.

Kredili satış ve satın almalarındaki fiyatlar; süre kısa bile olsa, satın alma gücünde beklenen zararları karşılayacak şekilde belirlenir.

Faiz oranları, ücretler ve fiyatlar bir 'fiyat endeksi'ne bağlıdır.

Son üç yılın kümülatif enflasyon oranı %100'e yaklaşmakta ya da aşmaktadır.

Temel Tanımlar Nelerdir?

Yüksek enflasyonlu ekonomi

üç yıllık dönemde enflasyonun yüzde 100'ü aştığı herhangi bir ekonomi (UMS 29.3)

Temel Tanımlar Nelerdir?

Yüksek enflasyonlu ekonomi

Üç yıllık dönemde enflasyonun yüzde 100'ü aştığı herhangi bir ekonomi (UMS 29.3)

Geçerli para birimi

İşletmenin faaliyet gösterdiği ve işletmenin para üretip harcadığı ekonomik ortamda kullanılan para birimi. (UMS 29.1).

Temel Tanımlar Nelerdir?

Yüksek enflasyonlu ekonomi

Üç yıllık dönemde enflasyonun yüzde 100'ü aştığı herhangi bir ekonomi (UMS 29.3)

Geçerli para birimi

İşletmenin faaliyet gösterdiği ve işletmenin para üretip harcadığı ekonomik ortamda kullanılan para birimi. (UMS 29.1).

Fiyat endeksi

Dönemler arasındaki fiyatlardaki ortalama değişimi gösteren fiyat değişikliklerinin nispi bir ölçüsü (UMS 29.37).

Temel Tanımlar Nelerdir?

Yüksek enflasyonlu ekonomi

Üç yıllık dönemde enflasyonun yüzde 100'ü aştığı herhangi bir ekonomi (UMS 29.3)

Geçerli para birimi

İşletmenin faaliyet gösterdiği ve işletmenin para üretip harcadığı ekonomik ortamda kullanılan para birimi. (UMS 29.1).

Fiyat endeksi

Dönemler arasındaki fiyatlardaki ortalama değişimi gösteren fiyat değişikliklerinin nispi bir ölçüsü (UMS 29.37).

Net parasal pozisyondaki kazanç veya kayıp

Fiyat endeksine göre yeniden hesaplanan parasal olmayan varlıklar, özkaynak ve kâr (zarar) unsurlarının farkı (UMS 29.27).

Yüksek Enflasyonlu Bir Ekonomide Finansal Tabloların Yeniden Hesaplanmasına İlişkin Unsurlar

Yüksek Enflasyonlu Bir Ekonomide Finansal Tabloların Yeniden Hesaplanmasına İlişkin Unsurlar

Raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimi kullanılarak cari yıl finansal tablolarının yeniden hesaplanması.

Raporlamanın sonundaki cari ölçüm birimi kullanılarak önceki yıl finansal tablolarının yeniden hesaplanması

Yüksek Enflasyonlu Bir Ekonomide Finansal Tabloların Yeniden Hesaplanmasına İlişkin Unsurlar

Raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimi kullanılarak cari yıl finansal tablolarının yeniden hesaplanması.

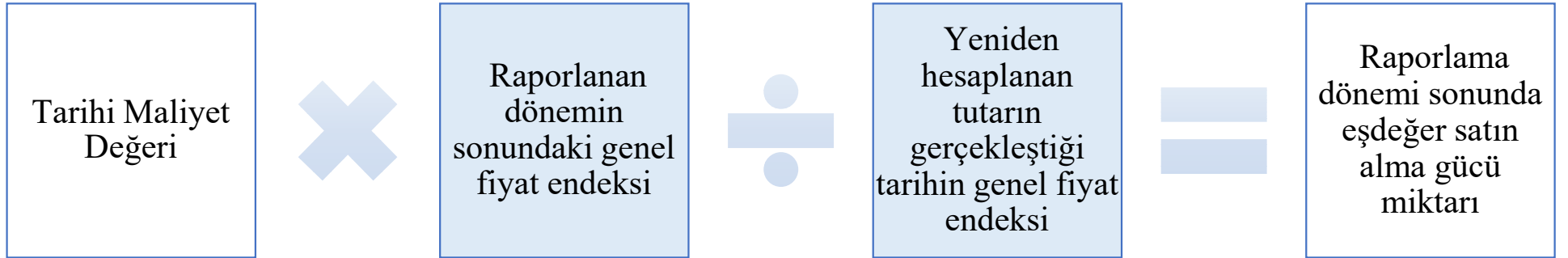

Raporlamanın sonundaki cari ölçüm birimi kullanılarak önceki yıl finansal tablolarının yeniden hesaplanması

Net parasal pozisyondaki kazanç veya kaybın muhasebeleştirilmesi

Genel Bir Fiyat Endeksi Kullanarak Tutarların Yeniden Hesaplanması

Yüksek Enflasyon Ekonomilerinde Varlıkların Yeniden Hesaplanmasına İlişkin Örnek

Envanter

İşletme, 5 Temmuz tarihinde 5.000 PB karşılığında stok satın almış ve bunu yıl sonuna kadar kullanmamıştır. Dolayısıyla 31 Aralık tarihinde stok bakiyesi 5.000 PB'dir.

Yüksek Enflasyon Ekonomilerinde Varlıkların Yeniden Hesaplanmasına İlişkin Örnek

Envanter

İşletme, 5 Temmuz tarihinde 5.000 PB karşılığında stok satın almış ve bunu yıl sonuna kadar kullanmamıştır. Dolayısıyla 31 Aralık tarihinde stok bakiyesi 5.000 PB'dir.

5 Temmuz'daki fiyat endeksinin 150 ve 31 Aralık'taki fiyat endeksinin 185 olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, stokların değeri genel fiyat endeksi düzeyine göre yeniden hesaplanmalıdır:

$$5.000 \text{ PB} \times 185 / 150 = \sim 6.167 \text{ PB.}$$

Stoklar, 6.167 PB olarak dönem sonu finansal durum tablosunda gösterilecektir.

Gerçekleşebilir Değerin Tahmini

Stokların değeri, genel bir fiyat endeksi kullanılarak yeniden hesaplanmıştır::

$$\frac{5.000 \text{ PB} \times 185/150 =}{\sim 6.167 \text{ PB}}$$

Raporlama dönemi sonunda stokların tahmini gerçekleşebilir değeri:

$$\underline{5.800 \text{ PB}}$$

Finansal durum tablosunda stokların değer:

$$\underline{5.800 \text{ PB}}$$

Yüksek Enflasyonlu Bir Ekonomide Kâr veya Zarar
ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Nasıl Hazırlanır?

Yüksek Enflasyon Ekonomilerinde Gelir ve Giderin Yeniden Hesaplanmasına İlişkin Örnekler

Yüksek Enflasyon Örnekleri

Bir işletme hizmet satmış ve hasılatı muhasebeleştirmiştir:
5 Ocak – 20.000PB
10 Nisan - 10.000PB
20 Temmuz - 20.000PB
30 Ekim - 30.000PB
Toplam Gelir: 80.000PB

Fiyat Endeksi Uygulaması

<u>Aylar</u>	<u>Fiyat Endeksi</u>
Ocak	110
Nisan	80
Temmuz	100
Ekim	130
Aralık	150

Yüksek Enflasyon Ekonomilerinde Gelir ve Giderin Yeniden Hesaplanmasına İlişkin Örnekler

Alternatif I: Her dönem gelirinin yeniden hesaplanması

<u>Ay</u>	<u>Gelir, PB</u>	<u>Fiyat Endeksi</u>	<u>Yeniden Hesaplanan Gelir, PB</u>
Ocak	20.000	150/110	27.272,73
Nisan	10.000	150/80	18.750,00
Temmuz	20.000	150/100	30.000,00
Ekim	30.000	150/130	34.615,38
Toplam Gelir:			110.638,11

Yüksek Enflasyon Ekonomilerinde Gelir ve Giderin Yeniden Hesaplanmasına İlişkin Örnekler

Alternatif II: Ağırlıklı ortalama kullanılarak gelirin yeniden hesaplanması

Ortalama fiyat endeksi hesaplanır: $(110+150)/2=130$

Gelir yeniden hesaplanır: $80.000 \text{ PB} \times 150/130 = 92.307,69 \text{ PB}$

Cari Maliyet Yöntemi Kullanılarak Finansal Tabloların Hazırlanması

- İşletmenin cari maliyet yöntemini kullanması durumunda, finansal tablo kalemleri yeniden hesaplanmaz.
- Ancak bazı durumlarda, tarihi maliyet yönteminde sunulanla aynı metodoloji kullanılarak yeniden hesaplanmaları gerekmektedir

Cari Maliyet Yöntemi Kullanılarak Finansal Tabloların Hazırlanması

Muhasebe kalemleri cari değeriyle sunulduğunda yeniden hesaplanmalarına gerek kalmaz

Örnek:

İşletme, stokları gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçer ve stokların gerçeğe uygun değeri raporlama dönemi sonunda 10.000 PB olarak belirlenir. **Dolayısıyla bu stokların değeri finansal durum tablosunda 10.000 PB olarak gösterilecektir.**

Cari Maliyet Yöntemi Kullanılarak Finansal Tabloların Hazırlanması

Kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda, satılan malın maliyeti ve amortisman gideri, tüketim tarihlerindeki cari maliyetlerden kaydedilir; satışlar ve diğer giderler gerçekleştikleri tarihlerdeki parasal tutarlara göre muhasebeleştirilir. Bu nedenle, tüm tutarların genel bir fiyat endeksi kullanılarak raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimine göre düzeltilmesi gerekir.

Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Örneđi

Örnek:

İşletme bir binayı Haziran ayında 200.000 PB'ye satın almıştır ve bu binanın 10 yıl boyunca kullanılması beklenmektedir. Cari yılda amortisman giderlerinin 10.000 PB olduğu tahmin edilmektedir.

Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Örneđi

Örnek:

İşletme bir binayı Haziran ayında 200.000 PB'ye satın almıştır ve bu binanın 10 yıl boyunca kullanılması beklenmektedir. Cari yılda amortisman giderlerinin 10.000 PB olduğu tahmin edilmektedir

Amortisman, binanın genel fiyat endeksi düzeyinde yeniden hesaplanır. Genel fiyat endeksi Haziran'da 110, Aralık'ta 150 olarak belirlenmiştir.

Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Örneđi

Örnek:

İşletme bir binayı Haziran ayında 200.000 PB'ye satın almıştır ve bu binanın 10 yıl boyunca kullanılması beklenmektedir. Cari yılda amortisman giderlerinin 10.000 PB olduğu tahmin edilmektedir

Amortisman, binanın genel fiyat endeksi düzeyinde yeniden hesaplanır. Genel fiyat endeksi Haziran'da 110, Aralık'ta 150 olarak belirlenmiştir.

Bu durumda binanın endekslenmiş değeri $200.000 \text{ PB} \times 150/110 = 272.727,27 \text{ PB}$ olarak hesaplanır.

Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Örneđi

Örnek:

İşletme bir binayı Haziran ayında 200.000 PB'ye satın almıştır ve bu binanın 10 yıl boyunca kullanılması beklenmektedir. Cari yılda amortisman giderlerinin 10.000 PB olduğu tahmin edilmektedir

Amortisman, binanın genel fiyat endeksi düzeyinde yeniden hesaplanır. Genel fiyat endeksi Haziran'da 110, Aralık'ta 150 olarak belirlenmiştir.

Bu durumda binanın endekslenmiş değeri $200.000 \text{ PB} \times 150/110 = 272.727,27 \text{ PB}$ olarak hesaplanır.

Cari yıl için amortisman $272.727,27 \text{ PB} / 10 \text{ yıl} / 12 \text{ ay} \times 6 \text{ ay} = 13.636,36 \text{ PB}$ olacaktır. **13.636 PB'lik bu değer Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosunda gösterilecektir.**

Finansal Tablo Örnekleri: Nakit Akış Tablosu

Nakit akış tablosunun unsurları, dönem sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden sunulur.

Finansal Tablo Örnekleri: Nakit Akış Tablosu

Nakit akış tablosunun unsurları, dönem sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden sunulur.

Örnek:

Nakit akış tablosu, işletmenin Nisan ayında 200.000 PB tutarında kredisi olduğunu göstermektedir. Genel fiyat endeksi Nisan'da 120, Aralık'ta 150 olarak belirlenmiştir.

Finansal Tablo Örnekleri: Nakit Akış Tablosu

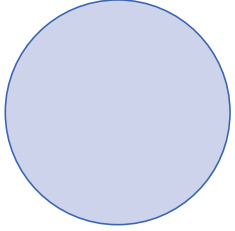
Nakit akış tablosunun unsurları, dönem sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden sunulur.

Örnek:

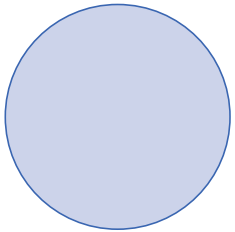
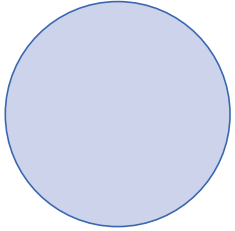
Nakit akış tablosu, işletmenin Nisan ayında 200.000 PB tutarında kredisi olduğunu göstermektedir. Genel fiyat endeksi Nisan'da 120, Aralık'ta 150 olarak belirlenmiştir.

Bu durumda alınan kredinin değeri $200.000 \text{ PB} \times 150/120 = 250.000 \text{ PB}$ olarak yeniden hesaplanacaktır. **250.000 PB tutarındaki kredi değeri nakit akış tablosunda gösterilecektir**

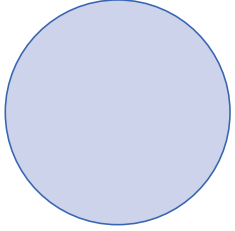
Yüksek Enflasyonlu Bir Ekonomide Finansal Tablolar için Bilgilerin Açıklanması

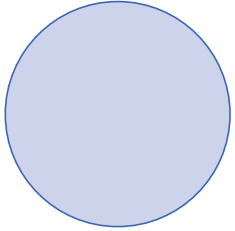
Geçerli para biriminin satın alma gücündeki değişiklikler nedeniyle muhasebe kalemlerinin yeniden hesaplanması hakkında bilgiler.

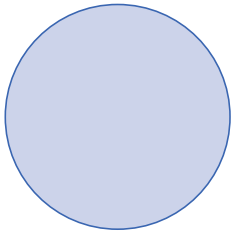
Yüksek Enflasyonlu Bir Ekonomide Finansal Tablolar için Bilgilerin Açıklanması

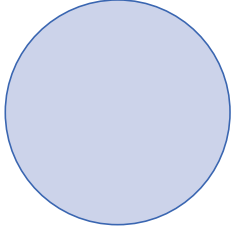
Geçerli para biriminin satın alma gücündeki değişiklikler nedeniyle muhasebe kalemlerinin yeniden hesaplanması hakkında bilgiler.

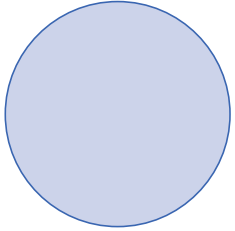
Finansal tabloların tarihi veya cari maliyet yaklaşımlarından hangisine göre hazırlandığı.

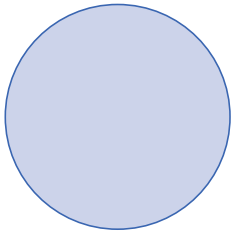
Yüksek Enflasyonlu Bir Ekonomide Finansal Tablolar için Bilgilerin Açıklanması

Geçerli para biriminin satın alma gücündeki değişiklikler nedeniyle muhasebe kalemlerinin yeniden hesaplanması hakkında bilgiler.

Finansal tabloların tarihi veya cari maliyet yaklaşımlarından hangisine göre hazırlandığı.

Raporlama dönemi sonunda geçerli fiyat endeksi ve niteliği ile cari ve önceki raporlama dönemlerinde endekste meydana gelen hareketler.

Uygulama Örnekleri

Finansal Durum Tablosu		
Kalemler	Cari Yıl, PB	Önceki Yıl, PB
Nakit	30.000	30.000
Toplam:	30.000	30.000
Sermaye	30.000	30.000
Toplam:	30.000	30.000

Uygulama Örnekleri

Finansal Durum Tablosu		
Kalemler	Cari Yıl, PB	Önceki Yıl, PB
Nakit	30.000	30.000
Toplam:	30.000	30.000
Sermaye	30.000	30.000
Toplam:	30.000	30.000

Enflasyonun genel fiyat düzeyi endeksi üzerindeki etkisi belirlendikten sonra, yeniden düzenlenmiş bir finansal durum tablosu hazırlanmış ve kâr veya zarar hesaplanmıştır. Cari yılda tahmin edilen genel fiyat seviyesi %60 artmıştır

Uygulama Örnekleri

Finansal Durum Tablosu						
Kalemler	Cari Yıl			Önceki Yıl		
	PB	Endeks Seviyesi	YPB	PB	Endeks Seviyesi	YPB
Nakit	30.000	-	30.000	30.000	160/100	48.000
Toplam:	30.000		30.000	30.000		48.000
Sermaye	30.000	160/100	48.000	30.000	160/100	48.000
Kâr	-	30,000-48,000	(18.000)			
Toplam:	30.000		30.000	30.000		48.000
Net parasal pozisyonda kazanç veya kayıp	Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur: Sermaye: $30.000 - 48.000 = -18.000$ PB Toplam: -18.000 PB			Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur: Nakit: $48.000 - 30.000 = 18.000$ PB Sermaye: $30.000 - 48.000 = -18.000$ PB Toplam: 0.00 PB		

Uygulama Örnekleri

Finansal Durum Tablosu						
Kalemler	Cari Yıl			Önceki Yıl		
	PB	Endeks Seviyesi	YPB	PB	Endeks Seviyesi	YPB
Nakit	30.000	-	30.000	30.000	160/100	48.000
Toplam:	30.000		30.000	30.000		48.000
Share capital	30.000	160/100	48.000	30.000	160/100	48.000
Kâr	-	30.000-48.000	(18.000)			
Toplam:	30.000		30.000	30.000		48.000
Net parasal pozisyonda kazanç veya kayıp	Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur: Sermaye: $30.000 - 48.000 = -18.000$ PB Toplam: -18.000 PB			Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur: Nakit: $48.000 - 30.000 = 18.000$ PB Sermaye: $30.000 - 48.000 = -18.000$ PB Toplam: 0.00 PB		

Uygulama Örnekleri

Finansal Durum Tablosu						
Kalemler	Cari Yıl			Önceki yıl		
	PB	Endeks Seviyesi	YPB	PB	Endeks Seviyesi	YPB
Nakit	30.000	-	30.000	30.000	160/100	48.000
Toplam:	30.000		30.000	30.000		48.000
Sermaye	30.000	160/100	48.000	30.000	160/100	48.000
Kâr	-	30.000-48.000	(18.000)			
Toplam:	30.000		30.000	30.000		48.000
Net parasal pozisyonda kazanç veya kayıp	Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur: Sermaye: $30.000 - 48.000 = -18.000$ PB Total: -18.000 PB			Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur: Nakit: $48.000 - 30.000 = 18.000$ PB Sermaye: $30.000 - 48.000 = -18.000$ PB Toplam: 0.00 PB		

Uygulama Örnekleri

Finansal Durum Tablosu			Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu		
Kalemler	Cari Yıl, YPB	Önceki Yıl, YPB	Kalem	Cari Yıl, YPB	Önceki Yıl, YPB
Nakit	30.000	48.000	Kazanç veya Kayıp	(18.000)	-
Toplam:	30.000	48.000			
Sermaye	48.000	48.000			
Kâr veya Zarar	(18.000)				
Toplam:	30.000	48.000	Toplam:	(18.000)	-

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union